

Jerzy Harasymowicz

Strych

Na tym strychu
gdzie bitwy starych gratów
są jak bitwy Matejki

Mój przyjaciel stoi
w sztuce do kolan
jak jeleni w liściach

Stale w krzesłach
siedzą Rembrandt i Norwid

Jest nieustanne podniesienie sztuki

Chciałbym jednak
żeby przyjaciel wymyślił
jakąś rzecz drobną
na przykład -

Dzbanuszek
do zaparzania słów

Październik

Pod lasem stoją
czerwonoskóre pułki
jesiennych ptaków

We mgle jedzie
wóz bez konia

Bo na pewno
koń siedzi na wozie
wypoczywa w kożuchu

Zaś wóz
samo mu ciągnie
wiekowe
przyzwyczajenie

Notatka księżycowa

Rzeczywiście
tak jak księżyc
ludzie znają mnie
tylko z jednej
jesiennej strony

Na cmentarz lemkowski

Oto cmentarz
zielem zarosły

Oto poręba
po krzyżach zwałonych

wiatrołom
świętego drzewa

Oto cmentarze Łemków
w Złockiem
w Szczawniku
w Leluchowie

Oto śpią na podłodze
dawno już spróchniałej

bez krzyża nad głową
Fiłypy
Nykyfory
Harasymy

jesień im tylko
ostu zapala
świecę

liści szumi
wieniec

czort niepotrzebny
wilkiem w zarośla
czmycha

* * *

Kiedy jak buki na mróz serce mi pęknie
połóżcie mnie na wóz z widokiem na Bieszczady
na wielki pożar gór na wielką jesień
którą sam roznieciłem pisaniem
Niech ten wóz sam jedzie w zawieję liści
Niech tam na wieki zostanie

Buty dziadka

Malarzowi Wałachowi

Dziadku znowu
poszłiście kraść śliwy
i to w kościelnych butach

Żebyście choć1 wzięli
buty codzienne

Rzeczywiście mówi dziadek
co im przyszło do głowy
tym butom kościelnym

Tyle się nasłuchały księdza
tyle się nastąpiły
i poszły

Budzenie się poranku

Najpierw pokaszluje
stara ikona

Potem
dzwonią w piecu

Potem
pieje czajnik

Potem
zaprzęgają stół
krzesła ruszają z kopyta

I dymi kawa
i nowy dzień
otwiera nóż

W lesie listopadowym

Wokół góry góry i góry
I całe moje życie w górach
Ileż piękniej drozdy leśne
śpiewają
Niż śpiewak płatny na chórach

Jak łasiczki ścieżka w śniegach
Droga życia była kręta
Teraz z lasów zeszła na mnie
Młodych jodeł zieleń święta

Nie ludzką ręką malowany
Jest wielki smutek duszy mojej
Lecz nawet złockiej1 ikonie
Ja nigdy nic nie powiem

Ważne są tylko modre kopuły pieśni
Które na górze wysokiej zostaną
Nikt nie szuka inicjałów cieśli
Gdy cieśle dom postawią

Przyjaciele drozdy którzy jemioly2
czcicie
Dobrze że chodzicie światem
Wkrótce jodełkę zieloną spalicie
Aby3 darzyła was ciepłym latem

Wokół lasy i wiatr
I całe życie w wiatru świstach
Wszyscy których kocham wita was
Modrzewia ikona złocista

Mój dom
Mój dom
to kartka papieru
zabudowana słowami

Teraz jesienią
mknie nad nią
tylko
dym pióra

* * *

Zielnik

Po raz drugi zakładam
zielnik wierszy

Piszę piszę

I coraz bardziej poznaję
choć się złotymi liśćmi
zakryć to staram
zaszumieć lasem

Że to już kochany
nie zielnik

Że to już życia
popielnik

Gdy serce pęknie na mróz
Jak w zimie buki pękają
Połóżcie mnie na wóz
Niech jedzie furka pejzażu

Niech wywiezie mnie z miasta
Gotycki kurnik toczy trąd
Tam nie ma komu podać
Żadnej z dwóch czystych rąk

Połóżcie mnie na wóz
Z widokiem na Bieszczady
Na wielki pożar gór
Na Rawkę i Stuposiany

Za wozem nikt nie pójdzie
Deszczyk wszystko pokropi
I konie same ruszą
Bo znają moje drogi

Dzwoniec przedwiośnia

Cisza
krew nabiegła
do twarzy wiklinom
cisza

Nagle
z całych sił
dzwoni burza
w szklance liter...

Dom w Bortnem

Gospodyni wyszła przed dom
- zwołuje kaczeńce z łąk
sypie - światło

Gospodarz buduje wóz
pojedzie po siano
na drugą stronę nieba

W zagrodzie
trzmiel porykuje do róży
Poświęcana palemka
chroni dom
przed burzą jaskółek

Wiosna
podchodzą buki
wypalone
wspomnieniem

Wiosna maj
liście rozświecła nadzieja

Butwieje
rozpada się brodaty
krzywdy pień

Jasnozielone lampy lasu
palą się
pod błękitem

Siedzimy przy stole
zranionym jak brzoza
Między nami chleb
dany na drogę

Trzepot czarnych serafinów
znad łąk

Jeszcze nie ma liści
to szeleści światło
dobre rano

Pąki buczyny
świejące palce Boga
błogosławią Bortnianom

Dlaczego pada śnieg?

Jerzemu Broszkiewiczowi

Raz w niebie dwaj święci przy grze w domino
powiedzieli sobie: ach, ty taki synu.
Co gdy usłyszał Archanioł Michał,
to zaraz wsiadł na bocykl,
kłuł go ostroga, ciężko wzdychał.
I przyjechał Michał, i tych świętych zabrał do mieszka,
choć się za nimi wstawiała
ich siostra Agnieszka.

No i tak, święci bez pasków, bez sznurówek,
w błękitnych kałesonach, wśród więziennych dachówek,
święci się nudzą, siedzą we dwóch
i wyrywają sobie święci
z brody siwy puch jak najęci.

Mochnaczka **Przyjazd III październik 77**

Złocisty modrzew w ciemności
wskazywał mi drogę do Ciebie
jesieni płonącym mieczem

- teraz
patrzy tylko na mnie
i nic nie mówią Jej rękawy
marszczone zdumieniem

Nie mówi słowa
Jej bluzka wyszyta
tutejszym krajobrazem

Wyszyta
w dziką różę
serca

Jest spokojna
i jest zwykły
pełen sprzętów dzień

I stoimy
naprzeciw bez słowa
na wąskiej kładce
- podłogi
pod którą szumi
dziki nasz żywot

I widzę
w jej oczach odbite
dwie cerkwie
pełne łez

I ona wodzi
moje szronem
pokryte włosy

Dla których kiedyś
zdjęła
z siebie bez słowa
dwudziestoletni dzień

Łódź

Do dzisiaj wspominam tę łódź
i Ciebie leżącą w lodzi
świerszcz srogi wąsaty jak zbój
po piersiach Twych spiesznie
chodził
Wspominam trzciny wieczorny
szelest
i świat wspominam schowany za
górami
i nasze dziecko skłębione na
niebie
cumulus

W głębi lasu

W głębi lasu rozpinalem jej kubrak
czarny
Zapinany na kielich konwalii
Zioła patrzyły ze zdumieniem
na rękach ją niosłem
całując brzuch
mały i śniady jak dłoń
Który urodził ten czerwcowy dzień
długi jak jej suknia

***

Nic nie mam
zdmuchnęła mnie ta
jesień całkiem

Nic nie mam
tylko z daszkiem nieba
zamyślony kaszkiet

***

W górach jest wszystko co kocham
Wszystkie wiersze są w bukach
Zawsze kiedy tam wracam
Biorą mnie klony za wnuka

Zawsze kiedy tam wracam
Siedzę na ławce z księżycem
I szumią brzoź kropidła
Dalekie miasta są niczem

Ja się tu urodziłem w piśmie
Ja wszystko górcom zapisałem czarnym
Ja jeden znam tylko Synaj
na lasce jałowca wsparty

I czerwień kalin jak cyrylica pisze
I na trombitach jesieni głosi bór
Ze jedna jest tylko mądrość
Dzieło zdjęte z gór